RAADSINFORMATIEBRIEF

Postregistratienummer	20.0029953

Opmeer, d.d.: 8 december 2020

Onderwerp

Raadsinformatiebrief over: Voortgangsrapportage van de inspecties 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'

Inleiding

Met deze raadsinformatie wordt u geïnformeerd over de voortgang van de ontwikkelingen in de jeugdbescherming.
Eind november 2019 presenteerden de Inspecties Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en Veiligheid en Justitie (IVenJ) de rapportage 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'. De inspecties signaleerden dat kinderen in de jeugdbescherming te lang moeten wachten op hulp. Om die problematiek op te lossen dienden alle Gecertificeerde Instellingen (GI's) van hun eigen situatie een 'foto' te maken en in samenwerking met de regio's een verbeteragenda op te stellen. Uit de foto's bleek dat de problemen ontstonden door verschillende oorzaken, zoals te veel verloop van personeel bij de GI zelf, maar ook door wachtlijsten van jeugdhulpaanbieders. De GI's en de gemeenten herkenden de problemen en gingen aan de slag met uitvoering van de verbeterplannen. De inspecties zijn in de afgelopen periode de geconstateerde problematiek en aangekondigde verbeteracties blijven monitoren. In de voortgangsrapportage van oktober 2020, concluderen de inspecties dat er stappen zijn gezet, maar ook dat het beter moet.

Kernboodschap

Hiaten in de jeugdbescherming
De inspecties vinden dat de verbeteragenda's teveel gericht zijn op de lange termijn en dat er onvoldoende is gebeurd om acute en onveilige situaties van kinderen op korte termijn op te lossen. In de voortgangsrapportage worden 2 hiaten benoemd:

1. Kinderen wachten nog steeds te lang op een jeugdbeschermer.
2. Het is met enige regelmaat niet voldoende mogelijk om tijdige en passende jeugdhulp in te zetten voor kinderen met een maatregel.

Evenals de eerste rapportage schetst ook het nieuwe rapport dat de problematiek landelijk is, terwijl er juist grote regionale verschillen zijn. Nog steeds zijn er bij de GI's verschillen in wachttijden en personele tekorten. Wat echter wel een landelijk gedeeld beeld is, is het tekort aan (hoog) specialistische hulp. Het gaat om kinderen die specialistische, zwaardere en langdurige hulp nodig hebben, vaak gecombineerd met een woonvoorziening. De meeste regio's herkennen dit beeld en hebben in de uitvoering met deze belemmeringen te maken.

De regio's zijn ook van mening dat deze tekorten niet alleen binnen de uitvoering van de verbeteragenda's kunnen worden opgelost. Daarvoor is het probleem te groot en is het nodig dit in breder verband te bespreken, dus ook aan landelijke tafels.

Vervolgacties en resultaten uitvraag
De inspecties stellen een doorbraakmethode voor waarin regio's met de betrokken GI's en jeugdhulpaanbieders per casus een oplossing zoeken. Dit advies is overgenomen door het ministerie van Justitie en Veiligheid.
De inspecties toetsen of de doorbraakmethode wordt uitgevoerd en of deze aanpak ook resultaten oplevert.

De inspecties toetsen op de volgende indicatoren:
- Voor alle kinderen is binnen vijf dagen een veiligheidstaxatie opgesteld op basis van contact met het kind dan wel ouders en/of het sociale netwerk rond het gezin;
- Voor 90% van de kinderen is binnen vijf dagen een vaste jeugdbeschermer/jeugdreclasseerder beschikbaar;
- Voor 90% is binnen zes weken een veiligheidsplan opgesteld;
- Voor 75% van de kinderen is binnen 3 maanden een hulpaanbod opgestart dat bijdraagt aan het opheffen van de onveiligheid/ernstige ontwikkelingsbedreiging, en/of het verminderen van het risico op herhaling.

Uit te voeren acties:
Dit heeft geleid tot de volgende door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) in oktober opgelegde acties:
1. Gemeenten hebben zicht op welke kinderen met een gerechtelijke maatregel geen tijdige jeugdbescherming/jeugdreclassering krijgen en/of welke kinderen met een gerechtelijke maatregel niet tijdig passende jeugdhulp krijgen. Dit doen gemeenten in samenspraak met de GI's.
2. Onder regie van de verantwoordelijke gemeente maken lokale teams, zorgaanbieders en GI's vervolgens per kind afspraken om jeugdbescherming en passende jeugdhulp te organiseren. Deze individuele benadering is de kern van de door de inspecties beoogde doorbraakaanpak.
3. Als het op gemeentelijk niveau niet lukt om passende jeugdhulp of bovenstaande aanpak snel en adequaat te organiseren, zetten gemeenten ter ondersteuning van bovenstaande doorbraakaanpak hun eigen regionale expertteams in. Deze teams hebben als taak om voor kinderen tijdig passende hulp te organiseren, ongeacht de complexiteit van de zorgvraag en wachtlijsten bij jeugdhulpaanbieders (inclusief Jeugd-GGZ). De expertteams worden ook voor bovenstaande afspraken ondersteund door het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ). Het Rijk faciliteert dit.

De uitvraag bij de GI's en de resultaten daarvan voor West-Friesland.
Bij de GI's is een uitvraag gedaan om zicht te krijgen op het aantal kinderen. In bijlage 1 kunt u zien wat de uitvraag per GI heeft opgeleverd. In totaal waren er na afloop van deze uitvraag twaalf kinderen in West-Friesland die wachten op passende jeugdhulp en twee op een vaste jeugdbeschermer/ jeugdreclasseerder in West-Friesland. Vanuit de gemeente Opmeer stonden er geen kinderen op de wachtlijsten.

Dit is een momentopname. Voor sommige kinderen is de passende jeugdhulp inmiddels gestart en er is ook een kind bijgekomen op de lijst. Om die reden is ook het huidige aantal kinderen dat wacht op passende jeugdhulp opgenomen in het overzicht in bijlage 1.
Ook op deze lijst staan geen kinderen uit de gemeente Opmeer.

Vervolgstappen:
Er is gekozen in West-Friesland voor een twee-sporenaanpak:
1. Uitvoering van de doorbraakmethode met behulp van procesregie met de kinderen die nu op de wachtlijsten staan;
2. Doorontwikkelen van de huidige regionale structuur voor procesregie en regionale expertteam sociaal domein om de benodigd doorbraakaanpak uit te kunnen voeren en daarbij aansluiten bij wat er al ontwikkeld is of in ontwikkeling is.

Resultaten:
1. Voor de kinderen die nu op de wachtlijsten staan wordt zo spoedig mogelijk op maat een oplossing gevonden.
2. Er ligt in het 1e kwartaal van 2021 een regionaal voorstel ter besluitvorming door het college met daarin een beschrijving van de benodigde structuur voor het uitvoeren van de doorbraakmethode waarbij aangesloten wordt wat al ontwikkeld is of nog in ontwikkeling is.

Landelijk plan van aanpak, monitoring inspectie en VNG
Per GI is een accounthoudende regio die voor de inspectie het aanspreekpunt is. Voor de Jeugdbescherming Regio Amsterdam (JBRA) is dat Amsterdam en voor de Jeugd- en Gezinsbeschermers (DJGB) is dat Alkmaar. Voor het Leger des Heils en de William Schrikker Stichting (WSS) is de VNG de accounthouder. De accounthoudende regio's hebben via de VNG een plan van aanpak ontvangen met daarin de nadere afspraken over de uit te voeren acties en de monitoring hiervan. De uitgewerkte afspraken zijn opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) en het Miniserie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en zijn leidend voor de manier waarop de regio's de doorbraakmethode zullen gaan uitvoeren.

Zowel de inspectie als de VNG monitoren dit proces nauwlettend. De inspectie voert maandelijks voortgangsgesprekken met de accounthoudende regio's over de inhoudelijke kwaliteit en de wijze waarop de doorbraakmethode per regio wordt uitgevoerd. Over vier maanden komt de inspectie met haar eindrapportage. De VNG haalt eveneens maandelijks de voortgang op bij de accounthoudende regio's en monitort meer op het proces. De voortgang van de doorbaakmethode wordt voor de regio teruggekoppeld richting de inspecties via de accounthoudende regio's. Deze informatie wordt vervolgens besproken in het landelijk coördinatie-overleg met de ministeries, Jeugdzorg NL en de inspectie. Vanuit West-Friesland wordt wekelijks afgestemd met de accounthoudende regio's over het proces, de voortgang en resultaten van de aanpak binnen West-Friesland.

Hoogachtend,

M.A.S. Winder
Gemeentesecretaris

G.J.A.M. Nijpels
Burgemeester gemeente Opmeer

Bijlagen
Lijsten uitvraag GI's: voortgangsrapportage van de inspecties 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' (meetdatum 15 november 2020)